

30 september 2018
JUBILEUMDIENST 40 JAAR SCHOLLEVAAR

TERUGKIJKEN OP VEERTIG JAREN

Bijbellezing: Deuteronomium 8, vers 1 t/m 6

Ik denk dat het in de afgelopen week regelmatig is gebeurd tijdens de festiviteiten in Schollevaar: je staat met elkaar te praten en je haalt herinneringen op. Want dat terugkijken en herinneringen ophalen, dat hoort gewoon bij jubilea. Of het nu een huwelijksjubileum betreft, of een jubileum op het werk, of een jubileum van een stadwijk, zoals nu 40 jaar Schollevaar. Ik heb iemand gesproken die mij eens vertelde over het allereerste begin van Schollevaar: de eerste bewoners mochten de Rondedans gaan bewonen en verder was er nog bijna niets. Nog geen wegen, maar bouwputten, zand en modder. ..., één grote opgespoten zandvlakte. Als je nu naar Schollevaar kijkt...

Ook in de kerk worden er regelmatig herinneringen opgehaald over hoe het allemaal in Schollevaar is begonnen. Het verhaal gaat dat iemand van de Hervormde Kerk en iemand van de Christelijke Gereformeerde Kerk elkaar in de wachtkamer van een huisarts troffen en dat men toen als toevallig van elkaar te weten kwam dat zowel de Hervormde Kerk als de Christelijke Gereformeerde Kerk op zoek was naar een kerkgebouw. Nu, vanuit die ontmoeting toen zijn de twee kerkelijke gemeenten nader met elkaar in gesprek gegaan en is uiteindelijk overgegaan tot de bouw van dit kerkgebouw, de Ontmoetingskerk. En een leuk detail: vorig jaar is het 25 jarig jubileum van dit kerkgebouw inmiddels gevierd.

Herinneringen ophalen. Terugkijken. Dat is iets wat bij jubilea hoort. Maar volgens de Bijbel is het ook heel *belangrijk* om regelmatig terug te kijken. Niet om in het verleden te blijven steken, nee, daar heb je niets aan. En vooruitkijken is ook heel belangrijk, maar terugkijken kan heel zinvol zijn voor je leven. Om bijvoorbeeld lessen uit het verleden te trekken. Om misschien ook bemoedigd te worden voor als je het op dit moment even niet zo goed ziet zitten: hoe ben ik vroeger door dergelijke situatie heen gekomen? Waarom zou het mij dan nu niet lukken? ... Ik denk dat wij mensen vandaag de dag erg veel vooral in het moment van nu leven. Het nu, dat is wat telt. De dag van morgen is pas morgen. Gisteren, dat was gisteren, dat is nu dus verleden tijd. Maar door alleen maar in het nu te leven wordt het leven volgens mij heel onrustig, heel instabiel: het kan alle kanten opgaan. Vandaag dit. Morgen dat. Er is geen continuïteit, er is geen rode draad, er is geen overzicht..., alleen maar: nu. In de Bijbel lees je dan ook heel vaak dat mensen worden opgeroepen om terug te kijken. Want terugkijken helpt je om in het nu te staan en om de toekomst tegemoet te gaan.

Nu, één zo'n moment waarop in de Bijbel wordt opgeroepen om terug te kijken was in de tijd van Mozes. Misschien kent u de naam van Mozes wel. Mozes was in opdracht van God met het volk Israël op reis gegaan. Vanuit Egypte helemaal naar Israël. Nu, met het vliegtuig is dat alleen maar een kwestie van opstijgen en landen, maar Mozes en het volk Israël hebben deze weg in ongeveer 1200 voor Christus helemaal te voet afgelegd. En men is ook niet rechtstreeks naar Israël afgereisd via de toen bekende handelswegen. God heeft hen een hele omweg laten maken. Uiteindelijk heeft de reis veertig jaar geduurd. En nu ze op het einde van deze veertig jaar

waren, liet Mozes het door hem geleide volk terugkijken: de 40-jarige woestijnreis lag achter hen. Het door God beloofde land, Israël, lag voor hen. Men stond als volk op een gedenkwaardig moment, een overgangsmoment stil, waarop Mozes hen toesprak.

Mozes drukte het volk Israël op het hart om ook in de toekomst heel dicht bij God te blijven. Om God niet te vergeten. Maar God te gehoorzamen. Mozes zei: '*Leef alle geboden die ik u vandaag voorhoud strikt na*'. '*Leef alle geboden strikt na...*', niet omdat het hele geloof uit geboden, uit wetten en regels bestaat, maar omdat God zo graag wil dat jullie niet zullen verdwalen in je leven en jullie uit de verbinding met God zouden raken. '*Leef alle geboden die ik u vandaag voorhoud strik na*. En: ²*Denk aan de tocht die de HEER, uw God, u door de woestijn heeft laten maken, veertig jaar lang*. Kijk terug op deze veertig jaar woestijnreis. Waarom? Nu, tijdens die tocht door de woestijn had het volk geleerd om naar God te luisteren, om volgens die geboden van God te leven, wat men ook in de toekomst moest blijven doen. Tijdens de afgelopen veertig jaar was men gegroeid in het leven met God. Het was best lastig geweest. Moet je je voorstellen: zo'n heel grote groep mensen, duizenden mensen bij elkaar, die als een nomadenstam door de woestijn trokken. Dan was er weer te weinig water. Dan had men honger. En het ging allemaal zo tergend langzaam. Veertig jaar: twee, drie generaties bezig om uiteindelijk tot de bestemming te komen. Er zijn dan ook heel wat verhalen bewaard gebleven over momenten, waarop het volk Israël het helemaal niet meer zag zitten. Dat zij nog liever naar Egypte wilden terugkeren, waar zij in slavernij hadden gezeten, dan dat zij nog langer in de woestijn zouden blijven trekken. Ze hadden er soms helemaal geen vertrouwen meer in gehad. Niet meer de zin ervan in gezien. ... Maar nu konden ze eindelijk op die reis terugblikken. En Mozes liet hen tijdens deze terugblik zien wat de bedoeling van deze reis geweest was: God had hen op deze reis heel veel geleerd. Hen op de proef gesteld ook, hen geleerd om te blijven vertrouwen, om toch door te gaan. God had hen ook veel van Zichzelf laten zien: hoe Hij hen ook op die moeilijkste momenten in die woestijn er toch doorheen had geholpen..., hoe Hij soms wonderlijke nieuwe wegen had gegeven..., hoe Hij steeds voor de benodigde levensbehoeften had gezorgd... en ook erg veel geduld met hen had gehad.

Het is wel een heel mooi perspectief dat Mozes aanbrengt in het terugkijken op de afgelopen veertig jaar. Hij liet Zijn volksgenoten in al die dingen die zij hadden meegemaakt op de woestijnreis en waar zij doorheen hadden ontmoeten, zien dat God op hen betrokken was. Ik denk niet dat zij dat elke dag hadden gezien in die veertig jaar. De woestijntijd was volgens mij geen geweldig mooie tijd. Wel mooie momenten, dat zeker. Bijzondere, wonderlijke momenten. Dat het echt goed was om met elkaar op te trekken. Of dat er iets totaal onverwachts gebeurde. Dat God als heel dichtbij werd ervaren. Maar ook heel erg veel dagen van die veertig jaar waren wel erg veel van hetzelfde. Misschien wel een sleur. Er waren – zo vertelde ik - vaak gebreken. Er waren verdrietige momenten. Er waren momenten van 'hoe nu verder?'... Maar Mozes liet zien: *in al die dingen en door al die dingen heen..., misschien wel: ondanks al die dingen soms... is God op jullie betrokken*. Wilde Hij met jullie een weg gaan.

Wat ziet u als u terugkijkt op uw leven? Misschien heb u al een heel lang leven inmiddels. Of misschien nog niet zo'n lang leven, maar ben je van gemiddelde of van jonge leeftijd. Misschien wel inwoner van Schollevaar, ook veertig jaar lang, zoals het volk Israël veertig jaar lang

onderweg was in hun leven. Of misschien dat u in die veertig jaar van Schollevaar ergens op een moment hier bent komen wonen, of met deze kerk in Schollevaar verbonden ben vanuit een andere woonplaats. Wat ziet u als u terugkijkt op uw leven? Misschien ziet u allemaal dingen: mooie dingen..., minder mooie dingen..., momenten die voor je gevoel te snel voorbij gingen..., of situaties waar geen eind aan kwam...Maar..., *zou God misschien ook in uw leven zo'n weg met u zijn gegaan?* Ja, niet gelijk vragen: hoe dan? En waarom dan? En waarheen dan? Maar gewoon dat ene: *zou het kunnen dat God ook op uw leven betrokken is geweest... en is?* Dat is het prachtige perspectief wat Mozes aan het volk Israel geeft, als zij op die veertig jaar terugkijken: die weg die je bent gegaan en die je gaat, is niet zinloos, want God geeft er zin aan. Je weg is niet doelloos – 'je begint ergens en je eindigt ergens' – nee, God heeft een doel met je leven. Je loopt niet toevallig rond in de woestijn, of in een van die straten van Schollevaar..., jouw leven is gewild. Is ook op dit moment gekend. Bemind. Voor God waardevol.

Soms moet je wel heel goed kijken om hier iets van te ontdekken... Misschien wel heel lang stilstaan om er iets van te gaan begrijpen. Soms moet je ook gewoon even zo'n iemand als Mozes naast je hebben, die je er iets over kan vertellen, omdat je voor jezelf alleen maar die weg zag die je bent gegaan in je leven en waar je verder eigenlijk niets ervan begreep of er niet over had nagedacht... Maar je gaat niet zomaar een weg in je leven. *God wil vanaf het begin tot het einde op die weg van je betrokken zijn.*

Israel heeft dat juist op de moeilijkste momenten van haar woestijnreis ervaren. Dat is wel bijzonder. Er waren momenten waarop zij het helemaal niet zag zitten. Momenten waarop zij niet meer wist hoe het verder moest. Zij werd gewoon kwaad op de weg die zij had te gaan. Maar juist op dit momenten leerde zij dat zij afhankelijk was van iemand... Van God. En dat zij het leven niet in eigen hand had..., maar dat dit een geschenk was van God.

Misschien herken je daar iets van: als het goed gaat, dan ben je niet zo bezig met de diepe vragen van het leven, met het waarom?, waarheen? enzovoort. Zeker in onze tijd kan je heel je agenda laten vullen als je gezond bent en je werk hebt..., dan gaat het leven in een sneltreinvaart gewoon verder. Maar juist op dit momenten dat je stilgezet wordt..., dat je stil bent komen te staan..., dan kan het je soms aanvliegen. Dat zijn momenten waarop je soms dieper leert kijken. Mozes zegt het heel treffend over het moment dat het volk Israel honger had en op het laatste moment nog op een wonderlijke manier voedsel van God ontving: *Zo maakte Hij (God) u duidelijk dat een mens niet leeft van brood alleen, maar van alles wat de mond van de HEER voortbrengt. ...* Er is meer dan brood. Er is meer dan eten en drinken in het leven. Er is meer dan wat gezelligheid, wat gezondheid hopelijk, wat leuke dingen doen en wat voor elkaar krijgen. Op momenten dat die leuke dingen er even niet zijn en het niet meer zo gezellig is en je niet alles meer voor elkaar krijgt..., besef je: *mijn leven is een kwetsbaar en kostbaar iets..., niet in mijn eigen handen, maar gekregen..., niet voor mijzelf om mee te doen wat ik wil..., maar in handen van God.*

Mozes wil eigenlijk twee dingen tijdens het terugkijken op de afgelopen veertig jaar aan het volk Israel duidelijk maken: Ten eerste dat God voor hen heeft gezorgd. Mozes zegt: *4Veertig jaar lang raakten uw kleren niet versleten en zwollen uw voeten niet op.* Kijk eens hoe

God je heeft geholpen op deze weg! Zie je wat je allemaal hebt ontvangen, van wat je nodig had? Het is niet gewoon. Je hebt het niet zelf verdiend of recht op gehad, dat kan je als klein mensje tegenover God niet zeggen. Het is een geschenk dat je middelen hebt ontvangen, dat je gezondheid hebt gehad, dat je er mag zijn.

Daarom vinden wij zoiets als de wijkwinkel heel belangrijk en zetten wij ons als Ontmoetingskerk daarvoor in: wij hebben zoveel ontvangen..., zomaar ontvangen... en daarom willen wij een klein stukje van onze tijd inzetten voor anderen, zodat zij ook middelen en mogelijkheden mogen ontvangen..., zodat ook zij zich kunnen verwonderen over alles wat God ons in het leven geeft.

Mozes liet het volk Israel zien dat God voor hen heeft gezorgd. En het tweede dat Mozes liet zien is dat het volk helemaal van God afhankelijk is. Dat zij het leven niet in eigen hand hebben, maar dat het leven in handen is van God. Dat men niet zo zelfvoorzienend en autonoom was als men soms dacht..., maar dat wij niet buiten God kunnen omdat er niets buiten God om is. Heel die terugblik van Mozes op de veertig jaar was ten diepste bedoeld om het volk Israel te laten voelen en ervaren dat zij met God verbonden mogen zijn..., dat God met hen verbonden wil zijn en wil blijven. Dat God recht heeft op hun leven. Maar ook dat God niets liever wil dan hun leven vullen met Zijn aanwezigheid, Zijn liefde en betrokkenheid.

Zo'n 1200 jaar na Mozes, ongeveer in 30 na Christus, heeft er ook iemand in Israel door de woestijn gelopen. Geen veertig jaar maar veertig dagen. Weet u wie ik bedoel? Het was Jezus. Jezus stond klaar om de mensen te gaan vertellen over het nieuwe begin dat God met de wereld ging maken, die nieuwe toekomst die er door Jezus Christus gekomen was. Maar voordat Jezus daarover ging vertellen en voordat Hij straks ook ging sterven aan het kruis, liep Hij eerst veertig dagen door de woestijn. Dat vind ik heel bijzonder. Wat moest Hij daar doen? Wat had Hij daar te zoeken? ... Hij ging de weg die lang geleden het volk Israel ging. Hij zou al die beproevingen en verleidingen, die moeiten van Zijn volk gaan dragen. Zijn volk was onderweg in de woestijn vaak voor verleidingen gevallen en moest met schade en schande leren om op God gericht te zijn, om Hem te vinden. Jezus ging die weg. Hij ging hun weg. Jezus ging uw weg. Hij ging jouw weg. Om te laten zien: wil je God vinden..., weet dat je door Hem bent gevonden! Ik ben gekomen om je te ontmoeten. ... Je hoeft niet meer alleen je weg te gaan. Je hoeft niet meer vast te zitten aan je fouten, gebreken, zonden en zorgen. Ik draag voor jou wat jij niet dragen kan. Ik ga jullie weg. Ik ga voor jullie de weg. En door Mij mag je God opnieuw of voor het eerst ontmoeten in je leven. De weg tot God is vrij. Ik ben de weg.

Ik hoop dat u en jij terug kunnen kijken op een mooi jubileum van Schollevaar. 40 jaren geleden nog maar een zandvlakte, en nu een wijk met ruim 22.000 inwoners. Vandaag stonden wij op een andere zandvlakte, met Mozes terugkijkend op de veertigjarige woestijnreis. Terugkijken is soms heel waardevol. Het kan je tot je verwondering laten ontdekken dat je leven omgeven is door God. God Die niets liever wil om ook vandaag en morgen de weg met je verder te gaan.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 010 210 89 71 // dekruijf@live.nl